

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Gemensamma bedömningskriterier

För länsstyrelsens arbete med att följa upp och stödja
kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar

Gemensamma bedömningskriterier

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
Enhet: Samverkan och ledning samt samordnat stöd

Publ nr: MSB1475- januari 2020
ISBN: 978-91-7383-998-3

Innehåll

INLEDNING	4
Läsanvisning.....	5
Relaterade dokument	6
RISK- OCH SÅRBARHETSANALYS	7
Grundläggande krav	7
Kvalitetsmått	8
PLANER, PLANERING OCH ORGANISATION	10
Grundläggande krav	10
Kvalitetsmått	11
GEOGRAFISKT OMRÅDESANSVAR	14
Grundläggande krav	14
Kvalitetsmått	15
RAPPORTERING	17
Grundläggande krav	17
Kvalitetsmått	17
UTBILDNING OCH ÖVNING.....	19
Grundläggande krav	19
Kvalitetsmått	19
CIVILT FÖRSVAR.....	23
Grundläggande krav	24
Kvalitetsmått för kommuner i kategori 1	24
KÄLLFÖRTECKNING.....	27

Inledning

Det här dokumentet syftar till att stödja länsstyrelserna i deras bedömning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar. MSB har tagit fram dokumentet som en del i sitt åtagande i ”Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022”, att ta fram en metod för uppföljning.

Länsstyrelsen har en avgörande roll för arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Länsstyrelsen har regeringens uppdrag att vara sammanhållande för krisberedskapen inom sitt geografiska område samt före, under och efter en kris verka för samordning och gemensam inriktning av de åtgärder som behöver vidtas. Länsstyrelsen ska bland annat stödja de aktörer som är ansvariga för krisberedskapen i länet när det gäller planering, risk- och sårbarhetsanalyser samt utbildning och övning. Länsstyrelsen ska också följa upp kommunernas tillämpning av lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH).

MSB redovisar i detta dokument bedömningskriterier för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar, som ett stöd i länsstyrelsernas arbete med att följa upp och stödja kommunerna i deras tillämpning av LEH.

Bedömningskriterierna är uppdelade i grundläggande krav och kvalitetsmått. Grundläggande krav bedömer MSB vara ett minimum för att uppfylla författningarna och uppgifterna i Överenskommelsen om kommunernas krisberedskap 2019-2022 (ÖKKB) respektive Överenskommelsen om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020 (ÖKCF).

Kvalitetsmått försöker fånga de konkreta prestationer som bidrar till en god krisberedskap och i förekommande fall förmåga vid höjd beredskap. Tanken med dessa mått är att länsstyrelsen ska kunna vara ett stöd och en dialogpartner även för de kommuner som åtar sig en högre ambitionsnivå än den som anges som grundläggande krav enligt överenskommelserna. Kvalitetsmått baseras på andra källor såsom

- MBS:s allmänna råd
- förarbeten till författningarna
- förtydliganden i kommunöverenskommelserna
- övriga vägledningar från MSB.

Länsstyrelsen ska följa upp kommunens tillämpning av LEH och de två gällande överenskommelserna¹. Det innebär att länsstyrelsen ska granska att kommunerna utför angivna uppgifter och att de använder den statliga ersättningen som avsett. Om länsstyrelsen ser brister i arbetet eller i ersättningens användning ska länsstyrelsen ta upp det med kommunen. Uppföljningen syftar ytterst till att stötta och utveckla arbetet med krisberedskap och civilt försvar i kommunen.

Om det framkommer vid länsstyrelsens uppföljning att en kommun använt ersättningen felaktigt eller om kommunen inte har fullgjort uppgifter enligt LEH och överenskommelserna ska länsstyrelsen skicka ärendet vidare till MSB. MSB kommer då att göra en bedömning av om så är fallet och därefter fatta beslut om eventuell reducering/återbetalning av ersättningen.

Läsanvisning

Bedömningskriterierna för hantering av extraordinära händelser nedan är strukturerade på liknande sätt som ÖKKB, vilken i sin tur i stort följer LEH. Varje ”område” utgör ett kapitel och inom varje område görs en uppdelning mellan grundläggande krav och kvalitetsmått.

Utöver detta finns ett särskilt kapitel om civilt försvar som följer ÖKCF.

De bedömningskriterier som presenteras i detta dokument kan vara en utgångspunkt för de formella uppföljningsbesöken som länsstyrelserna ska utföra minst 1 gång per mandatperiod för varje kommun i länet. Kriterierna kan naturligtvis användas som var och en finner bäst, men ett möjligt sätt är att använda de öppna påståendena som diskussionsfrågor vid ett formellt uppföljningsmöte eller en workshop, och sedan använda kriterierna som en checklista. Även om bedömningskriterierna för tydlighetens skull är formulerade som att-satser som kan besvaras med ja/nej kan många av dem lika väl användas för att ställa hur-frågor, exempelvis ”Hur används RSA-arbetet i den fysiska planeringen?”.

¹ Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022, MSB dnr 2018-09779, samt Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020, MSB Dnr 2018-05681.

Relaterade dokument

Anvisningar för användning av statlig ersättning för kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar (Dnr MSB 2019–00265)

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 (MSB dnr2018–09779)

Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020 (MSB dnr 2018–0568)

Vägledning för länsstyrelsernas uppföljning av kommunernas arbete med krisberedskap och civilt försvar (MSB1476)

Risk- och sårbarhetsanalys²

Grundläggande krav

Grundläggande krav är att ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys (RSA-arbete) bedrivs enligt författningens och överenskommelsens explicita krav. Det kan mätas genom att

- kommunen upprättar en RSA-rapport senast den 31 oktober under det första kalenderåret efter ordinarie val till kommunfullmäktige (MSBFS 2015:5)
- RSA-rapporten följer det upplägg som föreskrivs i 4§ MSBFS 2015:5
- kommunen i RSA-rapporten tar hänsyn till både det geografiska området och till kommunens organisation samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund (ÖKKB)
- kommunen i RSA-rapporten använder de nyckelbegrepp som definieras i författningen på ett adekvat vis. Detta gäller i synnerhet för samhällsviktig verksamhet, risk, sårbarhet, kritiska beroenden och extraordinär händelse (LEH, MSBFS 2015:5³)
- kommunen identifierar samhällsviktig verksamhet (till exempel hemsjukvård)
- kommunen gör en sekretessbedömning av RSA-rapporten eller, om det är aktuellt, en informationsklassning för att bedöma i hur hög grad och med vilka medel materialet kan spridas (OSL⁴, säkerhetsskyddslagen⁵).

Kommunen ska använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i sin planering och när de genomför åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt för att stärka förmågan att hantera extraordinära händelser (ÖKKB). Det kan mätas genom att

- kommunens styrdokument för arbete med krisberedskap tar upp de behov som identifierats i risk- och sårbarhetsanalysen
- den redovisade RSA-rapporten innehåller åtgärdsförslag som hanterar identifierade sårbarheter
- kommunen gjort utvärderingar av inträffade händelser och att dessa utvärderingar används i RSA-arbetet (ÖKKB).

² För mer information om vilket lagstöd och vilka bestämmelser som kopplas till detta kapitel, se bilaga 1.

³ MSBFS 2015:5 föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser

⁴ Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

⁵ Säkerhetsskyddslag 2018:585)

Kvalitetsmätt

I förarbetena till LEH angav regeringen att ” Det viktigaste syftet med att ta fram risk- och sårbarhetsanalyser är att öka medvetenheten och kunskapen hos beslutsfattare och verksamhetsansvariga om vilka hot och risker som finns inom det egna verksamhetsområdet”. Det kan mätas genom att

- planering och genomförande av åtgärder för att stärka krisberedskapen utgår från RSA-arbetet. Det kan bland annat gälla i följande områden:
 - att kommunen använder underlag från risk- och sårbarhetsanalysen i den fysiska planeringen (prop. 2005/06:133⁶ s 105)
 - att kommunen använder underlag från risk- och sårbarhetsanalysen i sin verksamhetsplanering för att underbygga investeringar för minskad sårbarhet (MSBFS 2015:5)
 - att kommunen omsätter risk- och sårbarhetsanalysen i åtgärder för att stärka förmågan att hantera samhällsstörningar (utbildningar, övningar etc.) (MSBFS 2015:5)
 - att det finns en planering för att kunna upprätthålla den identifierade kommunala samhällsviktiga verksamheten (till exempel genom kontinuitetshantering) (ÖKKB)
- kommunen har förankrat arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen brett i den kommunala organisationen (i relevanta förvaltningar, bolag och kommunalförbund) samt på hög politisk nivå (ÖKKB, MSBFS 2015:5 och prop. 2005/06:133 s 105)
- RSA-rapporten kommuniceras internt i den kommunala organisationen (MSBFS 2015:5).

Kommunen ska identifiera samhällsviktig verksamhet och risker i kommunens **geografiska område**. Denna identifiering är beroende av bra information för att bli kvalitativ. Det kan mätas genom att

- kommunen genomfört RSA-arbetet i samarbete och samordning med berörda aktörer i kommunen, bland annat näringsidkare (MSBFS 2015:5 och prop. 2005/06:133 s 132 och 157).

I övrigt kan den innehållsliga kvaliteten i RSA-rapporten mätas genom att

- kommunen fångar upp behov av förstärkningsresurser i risk- och sårbarhetsanalyserna (prop. 2005/06:133 s 77)
- redovisningen av identifierad samhällsviktig verksamhet utgår från MBS:s ”Vägledning för identifiering av samhällsviktig verksamhet” (MSB1408)

⁶ Proposition 2005/06:133 Samverkan vid kris för ett säkrare samhälle

- redovisningen av risker innehåller mer utförligt beskrivna riskscenarier (MSBFS 2015:5)
- konsekvensbedömningen i riskanalysen är baserad på de nationella skyddsvärden som MSB fastställt: liv och hälsa, samhällets funktionalitet, grundläggande värden som rättssäkerhet och demokrati, samt skador på egendom och miljö (MSBFS 2015:5)
- kommunen bedömer och beskriver de redovisade sårbarheterna och bristerna i krisberedskap med utgångspunkt i de kritiska beroenden och de risker som identifierats i analysen (MSBFS 2015:5)
- identifierade åtgärder har en tydlig koppling till identifierade sårbarheter och brister samt att de även omfattar förhållanden utanför den kommunala organisationen (MSBFS 2015:5).

Kommunen bör informera såväl anställda som kommuninvånare om hot och risker i kommunen (prop. 2005/06:133 s 105). Det kan mätas genom att

- kommunen sprider relevanta delar av de bedömningar som blir resultatet av arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen med aktiva åtgärder till kommuninvånarna (prop. 2005/06:133 s 105, MSBFS 2015:5)
- kommunen sprider relevanta delar av de bedömningar som blir resultatet av arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen med aktiva åtgärder för att öka kunskaperna hos beslutsfattare och verksamhetsansvariga i den kommunala organisationen (prop. 2005/06:133 s 105, MSBFS 2015:5).

Planer, planering och organisation⁷

Grundläggande krav

Kommunen ska ta fram och besluta om ett styrdokument för arbetet med krisberedskap som beslutas enligt ÖKKB krav. Det kan mätas genom att

- kommunfullmäktige senast 31 december året efter ordinarie val fattar ett beslut som behandlar⁸ (ÖKKB)
 - övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden
 - övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund
 - kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys
 - kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar
 - vilken planering för krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden.

Kommunen ska besluta om ansvarsfördelningen för arbetet med krisberedskap. Det kan mätas genom att

- kommunfullmäktige senast 31 december året efter ordinarie val har
 - tillsatt en krisledningsnämnd
 - beslutat om ett reglemente för krisledningsnämnden
 - valt ledamöter i nämnden
 - utsett ett presidium (LEH, KL⁹ och ÖKKB).

⁷ För mer information om vilket lagstöd och vilka bestämmelser som kopplas till detta kapitel, se bilaga 2.

⁸ Av kommunöverenskommelsen framgår att styrdokumentet får utformas och benämnas av kommunen så att det passar in i kommunens struktur för styrdokument (kommunens ledningssystem).

⁹ Kommunallag (2017:725)

Kommunen ska för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de ska hantera extraordinära händelser. Det kan mätas genom att

- lägst kommundirektören senast 31 december året efter ordinarie val beslutat om en plan för hantering av extraordinära händelser som minst beskriver (ÖKKB)
 - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser
 - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser
- planen tar hänsyn till slutsatserna i risk- och sårbarhetsanalysen (LEH).

Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan. Det kan mätas genom att

- kommundirektören beslutat om ett dokument som anger vilka övningar och utbildningar som kommunen planerar genomföra under mandatperioden (ÖKKB).

Kvalitetsmått

Styrdokumentet är tänkt att ge en strategisk inriktning för arbetet med krisberedskap (MSB1363)¹⁰. Rätt utformat och genomfört bidrar styrdokumentet till att arbetet med krisberedskap minskar sårbarheten och ökar krishanteringsförmågan, såväl i den kommunala organisationen som i det geografiska området. Det kan mätas genom att

- instruktionen för kommundirektören preciserar dennes uppgifter i förhållande till krisberedskapen (KL och ÖKKB)
- kommunen i sitt arbete med styrdokumentet samverkat/samordnat med andra kommuner och/eller länsstyrelsen (MSB1363)
- det finns en planering för uppföljning av styrdokumentet (MSB1363)
- styrdokumentet innehåller tydliga prioriteringar för exempelvis verksamheter eller delar av arbetet med krisberedskap (MSB1363)
- styrdokumentet bygger på slutsatser från risk- och sårbarhetsanalysen, exempelvis om vilka planer utöver de obligatoriska som är mest angelägna (MSB1363)

¹⁰ Vägledning för kommunens arbete med styrdokument 2019-2022 (MSB1363)

- kommunen integrerar den strategiska styrningen av krisberedskapen i sin generella styrning och ledning, exempelvis tar hänsyn till den i den interna kontrollen
- ansvaret för krisberedskapen i kommunen är tydligt definierat.

Planeringen för hanteringen av extraordinära händelser bör vara ändamålsenlig så att den bidrar till reell förmåga vid en extraordinär händelse. Det kan mätas genom att

- planeringen anger
 - hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser, inklusive en beslutsordning och angivet mandat för krishanteringsorganisationen (ÖKKB, MSBFS 2015:5)
 - hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning (se indikatorer under geografiskt områdesansvar med hänvisning till "Gemensamma grunder för samverkan och ledning") (ÖKKB)
 - vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som kommunen disponerar vid extraordinära händelser (ÖKKB MSBFS 2015:5)
 - teknisk utrustning för samverkan kan vara WIS, RAKEL eller möjlighet till krypterat samband¹¹ övrig teknisk utrustning kan vara reservkraft och utrustning för att kunna verka utan ström
 - hur kommunen ska bedriva ledning, omvärldsbevakning, lägesbild, kriskommunikation och analys (MSBFS 2015:5)
 - övergripande mål att sträva efter under krishanteringen
 - arbetsformer för krisledningen
 - rutiner för larmning/aktivering och för avveckling
 - metod för lägesbedömning (till exempel en checklista)
 - hur kommunen ska begära, ta emot och samordna förstärkningsresurser (MSB1363).
- planeringen tar hänsyn till om kommunen har lagt ut någon verksamhet på entreprenad, behov av att anlita entreprenörer vid en extraordinär händelse samt behov av bistånd från andra enskilda aktörer för att lösa uppgifterna (prop. 2005/06:133 s 77 och 158)
- kommunen kontrollerar planeringen minst en gång per år och reviderar den vid behov (MSBFS 2015:5)
- planen är dokumenterad så att den nås även vid ett it-haveri
- det finns en Tjänsteman i beredskap eller motsvarande (MSBFS 2015:5).

¹¹ Avser planering för höjd beredskap.

Utöver krishanteringsplanen behöver annan planering tas fram. Det kan mätas genom att

- det finns planering för personella och materiella resurser som kommunen behöver för att hantera extraordinära händelser (ÖKKB och MSBFS 2015:5)
- det finns planering för användandet av frivilliga
- det finns planering för specifika funktioner (till exempel krisstöd) (ÖKKB)
- det finns planering för specifika händelser (ÖKKB)
- det finns planering för kontinuitet i kommunens samhällsviktiga verksamheter (ÖKKB, MSBFS 2015:5).

Ansvar och roller bör i övrigt vara tydliga i hanteringen av extraordinära händelser. Det kan mätas genom att

- rollfördelningen mellan krisorganisationen på tjänstemannanivå och krisledningsnämnden är tydlig.

Effekten av planer och organisation är en bättre krishanteringsförmåga, och den mäts framförallt genom att dra kvalitativa slutsatser av kvaliteten i prestationerna. Effekten kan i viss mån mätas direkt genom att

- en utvärdering av inträffade händelser och övningar visar att organisationen och planerna varit ändamålsenliga
- en utvärdering av inträffade händelser och övningar leder till en revidering av organisationen och planerna i de fall de inte varit ändamålsenliga.

Eftersom kommuner ofta på olika sätt är beroende av eller påverkas av närliggande kommuners åtgärder vid en extraordinär händelse finns ofta behov av att i sin planering samverka med dessa. Det kan mätas genom att

- kommunen har samverkat med närliggande kommuner i framtagandet av centrala planeringsdokument, exempelvis styrdokumentet
- kommunen analyserat de särskilda områden där de bör utveckla samverkan med närliggande kommuner (MSB1363).

Kvalitetsmått för utbildnings- och övningsplanen finns under kapitlet Utbildning och övning nedan.

Geografiskt områdesansvar¹²

Grundläggande krav

Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser. Det kan mätas genom att

- kommunen informerar aktörer som bedriver samhällsviktiga verksamheter i kommunens geografiska område om relevanta delar av de bedömningar som arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen resulterat i, inom ramen för vad sekretessen tillåter (prop. 2005/06:133 s. 109)
- kommunen har en uppfattning om vilka aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område (MSBFS 2015:5)
- kommunen tillhandahåller forum, virtuellt, fysiskt eller både och, där informationsutbyte och diskussioner om krisberedskap kan föras tillsammans med kommunen eller utan dess medverkan (MSB1363)
- kommunen sökt/haft kontakt med andra relevanta kommuner för planering inom krisberedskap (ÖKKB).

Varje aktör agerar självständigt och leder sin egen verksamhet. För att den extraordinära händelsen som helhet ska hanteras på ett effektivt sätt krävs dock samordning. Geografiskt områdesansvar innebär på lokal nivå att få till stånd denna samordning i kommunen (se prop. 2005/06:133 s 109). Som grund för detta finns ”Gemensamma grunder för samverkan och ledning (MSB777)” som också ligger till grund för uppgifterna enligt kommunöverenskommelsen. Det kan mätas genom att

- kommunens planering innebär att man kan stå som värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) under pågående extraordinär händelse (ÖKKB)
- kommunens planering innehåller att man ska sammanställa en samlad lägesbild vid en extraordinär händelse (ÖKKB)
- utvärderingar av inträffade extraordinära händelser eller övningar visar att kommunen vid behov inrättat en ISF
- utvärderingar av inträffade händelser eller övningar visar att det varit enkelt för samverkande aktörer att larma, informera och/eller komma i kontakt med kommunens krisorganisation

¹² För mer information om vilket lagstöd och bestämmelser som kopplas till detta kapitel, se bilaga 3.

- utvärderingar av inträffade extraordinära händelser eller övningar visar att kommunen sammanställt en samlad lägesbild vid extraordinära händelser.

Information till allmänheten vid en samhällsstörning måste vara samstämmig, vilket kräver särskild samordning. Kommunerna ska verka för att informationen till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas. Det kan mätas genom att

- kommunens planering innebär att ansvariga hos samhällsviktiga verksamheter i kommunens geografiska område får möjlighet att samordna sina budskap
- utvärderingar av inträffade extraordinära händelser eller övningar visar att kommunen ger andra aktörer möjlighet att samordna sina budskap.

Kommunen ska säkerställa att anläggningar för utomhusvarning kan användas och att de underhålls. Det kan mätas genom att

- anläggningarna testas vid de fyra årliga testerna (MSBFS 2011:5)
- det finns en plan och rutiner för underhåll av anläggningen (MSB1230)¹³
- kommunen har sådan övervakning av anläggningen att de upptäcker fel inom ett dygn (MSB dnr 2019-02549¹⁴).

Kvalitetsmätt

Alla berörda aktörer har inte en sådan representation i kommunens geografiska område att de kan medverka i samordningen. Det gäller bland annat en del statliga myndigheter och statligt ägda bolag. I vissa avseenden måste därför samordningen ske genom länsstyrelsens försorg. Det kan mätas genom att

- kommunen klargjort för de samhällsviktiga verksamheter som finns inom kommunen hur de förväntas samverka med kommunen, direkt eller via länsstyrelsen
- utvärderingar av övningar och inträffade händelser visar att uppgiftsfördelningen mellan kommunen och länsstyrelsen för det geografiska områdesansvaret fungerat.

För att säkerställa att kvalitet i samverkan leder till bra samordning vid en extraordinär händelse krävs mer än de mötesformer som formellt krävs. Sådan kvalitet kan mätas genom att

¹³ Drift och reparationsjournal för pneumatiska varningsanläggningar (MSB1230)

¹⁴ Rutin för drift och underhåll av utomhusvarningssystemet MB 2019-02549

- kommunen verkar för ett gemensamt språkbruk bland de inblandade aktörerna i de gemensamma förberedelserna med samhällsviktiga verksamheter innehållit (MSB1031)¹⁵
- kommunen verkar för att det finns tillgång till gemensamma sambandsmedel de gemensamma förberedelserna med samhällsviktiga verksamheter
- kommunens planering innebär att en ISF sammankallas proaktivt vid en potentiell extraordinär händelse eller tidigt i en sådan händelse (MSB 1031)
- kommunen verkar för att tilltänkta deltagare i en ISF identifieras i förväg hos respektive aktör och att kommunen informerar om vilka krav som ställs på dem som deltar på ett sådant möte (mandat etc.) utifrån ”Gemensamma grunder” (MSB1031)
- kommunen säkerställer att det vid behov finns inriktnings- och samordningskontakter hos de bolag och verksamheter som kommunen kan utöva ett direkt inflytande över (MSB1031).

Det geografiska områdesansvaret i Sverige finns i tre nivåer, som måste samspela med varandra för att helheten ska fungera. På samma sätt som aktörer i kommunen måste delta för att kommunen ska kunna ta sitt ansvar måste kommunen delta i det regionala arbetet. Det kan mätas genom att

- kommunen deltar i de nätverk (till exempel kommunikatörs-nätverk) som länsstyrelsen etablerar
- kommunen deltar i de råd som länsstyrelsen etablerar
- kommunen deltar i en regional ISF när länsstyrelsen sammankallar
- kommunens representant har rätt mandat utifrån om syftet med mötet är att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning eller enbart informationsdelning (MSB1031).

¹⁵Aktörsgemensamma former för inriktning och samordning vid samhällsstörningar (MSBB 1031)

Rapportering¹⁶

Grundläggande krav

Kommunen kan ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer. Det kan mätas genom att

- kommunen använder den teknik och metodik som tillämpas i länet för samverkan och ledning, till exempel WIS och RAKEL (ÖKKB).

Kommunen har en förmåga att ta fram lägesbilder. Det kan mätas genom att

- kommunens planering för extraordinära händelser innehåller rutiner för att ta fram lägesbilder
- länsstyrelsen fått samlade lägesrapporter från kommunen vid extraordinära händelser eller övningar i hanteringen av sådana händelser (ÖKKB).

Dessa lägesrapporter innehåller information om

- händelseutvecklingen (2 kap 9 § LEH)
- tillståndet (2 kap 9 § LEH)
- den förväntade utvecklingen (2 kap 9 § LEH)
- vidtagna och planerade åtgärder (2 kap 9 § LEH).

Kvalitetsmått

För att en lägesbild ska ge bra effekt som grund för åtgärder och avvägningar behöver den ha ett relevant och bra innehåll. Kommunen bör ha förmåga att vid en händelse sammanställa och delge relevant information i sina lägesrapporter. Det kan mätas genom att

- kommunen, inom ramen för länsstyrelsens anvisningar, har tagit fram ett system för vad som ska rapporteras och hur rapporteringen ska ske inom den egna organisationen och det egna geografiska området
- kommunen genom rutiner, utbildningar och checklistor alternativt att utvärdering av inträffade extraordinära händelser eller övningar visat att
 - kommunen kan välja ut särskilt viktig information och skapa en relevant lägesbild (MSB770)¹⁷
 - kommunens lägesbilder, utöver vad som anges under Grundläggande krav, även beskriver aktörer, resurser och konsekvenser (MSB770)

¹⁶ För mer information om vilket lagstöd och bestämmelser som kopplas till detta kapitel, se bilaga 4.

¹⁷ Lägesbilder, att skapa och analysera lägesbilder vid samhällsstörning (MSB770)

- kommunen kan ta hänsyn till och välja ut särskilt viktiga aspekter från olika aktörers lägesbilder till den samlade lägesbilden för kommunen (MSB770)
- lägesbilden innehåller information från den egna organisationen, men även från andra aktörer, allmänheten och medier (MSB770)
- kommunen aktivt och proaktivt söker relevant information (MSB770)
- kommunen kontinuerligt och proaktivt delar med sig av relevant information (MSB1146)¹⁸
- kommunen svarar på begäran om information inom rimlig tid (MSB1146).

Kommunen har förmåga att använda de rapporteringsverktyg som finns till förfogande. Det kan mätas genom att

- kommunen utbildar och övar användarna i metodik och teknik (MSB1146).

¹⁸ Nationella riktlinjer för samverkan och informationsdelning i WIS (MSB1146)

Utbildning och övning¹⁹

Grundläggande krav

Kommunen ska genomföra utbildningar och övningar med tillräckligt intervall.

Det kan mätas genom att

- kommunen genomför minst två övningar per mandatperiod (ÖKKB)
- kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning övas minst en gång per mandatperiod (ÖKKB)
- kommunen genomför regelbundna övningar och utbildningar för sin krisorganisation (ÖKKB)
- kommunen genomför regelbundna övningar och utbildningar för sina beredskapsfunktioner, exempelvis kommunalteknisk försörjning och krisstöd (ÖKKB)
- övningsverksamheten tar hänsyn till de brister som kommunen identifierat i arbetet med risk- och sårbarhetsanalysen (ÖKKB). Varje övning ska utvärderas för såväl styrkor som svagheter när det gäller kommunens egen krisberedskap och förmåga att samverka med andra aktörer.
- kommunen, i den utsträckning de har tillfälle, deltar i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser (ÖKKB).

Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan. Det kan mätas genom att

- lägst kommundirektören beslutat om ett dokument som anger vilka övningar och utbildningar som kommunen planerar att genomföra under mandatperioden. (ÖKKB)

Kvalitetsmått

Övningar och utbildningar bör vara anpassade efter de behov och de lokala förhållanden som råder inom kommunen. Det kan mätas genom att

- kommunen regelbundet genomför övningar av tänkta extraordinära händelser som har utgångspunkt i planen för hantering av extraordinära händelser (prop. 2001/02:184)²⁰
- kommunen använder gällande rutiner för hantering av extraordinära händelser vid övningarna (prop. 2001/02:184)

¹⁹ För mer information om vilket lagstöd och bestämmelser som kopplas till detta kapitel, se bilaga 5.

²⁰ Proposition (2001/02:184) Extraordinära händelser i kommun och landsting

- kommunen övar sin interna samordningsförmåga (prop. 2001/02:184)
- kommunen övar sin externa samordningsförmåga (SOU 2004:134)²¹
- kommunen identifierar bristande förmågor (MSB602)²².

Genomförda övningar måste utvärderas på ett bra sätt för att effektivt sätt kunna bidra till en starkare krisberedskap genom lärande. Det kan mätas genom att

- utvärderingen ser till både styrkor och svagheter för kommunens egen krisberedskap och förmågan att samverka med andra aktörer (ÖKKB)
- även de styrkor och brister som kommunen identifierat i planeringsfasen av övningen (från exempelvis RSA-rapporten) omhändertas av kommunen i utvärderingen av övningen (MSB1028)²³.

Kommunen bör ha en väl genomarbetad flerårig utbildnings- och övningsplan. Det kan mätas genom att

- planen beskriver en växelverkan mellan planerade samverkansövningar, funktionsövningar och utbildningar (MSB602)
- planen tar hänsyn till regional övningsplanering och nationell övningsplan, både för samverkansövningar och övningsinriktningen (MSB602)
- planen beskriver hur kommunen systematiskt avser att arbeta med inriktning, genomförande och erfarenhetsåterföring av övningar (MSB602)
- planen utgår från de mål och inriktningar som redovisas i det kommunala styrdokumentet (MSB1364)
- planen på minst årsbasis anger de utbildningar och övningar som kommunen planerar (MSB1364).

Genomförda övningar ökar kunskapen om den egna kommunens och andra aktörers roller inom krisberedskapen. Det kan mätas genom att

- planeringen av övningarna medvetet övervägt vilka övningsformat som bäst möter identifierade behov (MSB1364)
- övningarna innehåller ett moment om ansvarsfördelning mellan nationell, regional och lokal nivå inom krisberedskapen, samt vilket ansvar och vilka mandat privata aktörer har vid en extraordinär händelse (NRFB 2017)²⁴

²¹ Krishantering och civilt försvar i kommuner och landsting (SOU 2004:134)

²² Övningsvägledning Grundbok- introduktion till grunder i övningsplanering (MSB602)

²³ Övningsvägledning: metodhäfte- Utvärdering av övning (MSB1028)

²⁴ Nationell risk och förmågebedömning 2017 (MSB1102)

- övningarna innehåller moment som hanterar det geografiska områdesansvaret på lokal nivå (NRFB 2017).

För att klara hanteringen av en extraordinär händelse måste kommunens organisation vara förberedd. Detta uppstår som en effekt av regelbunden utbildning och övning (SOU 2004:134) och kan mätas genom att

- förtroendevalda, främst ledamöterna i krisledningsnämnden, förvaltningschefer och andra nyckelpersoner, är väl förtrogna med vad som gäller om en extraordinär händelse inträffar och vilken deras egen roll i en sådan situation är (SOU 2004:134)
- det finns en rutin för att utbilda de nyanställda som behöver det i krisberedskap (MSB1364)²⁵
- kommunen vid organisationsförändringar analyserar om utbildningsbehovet för krisberedskap påverkas (MSB1364).

Resultaten av utvärderingarna från inträffade händelser samt genomförda övningar och utbildningar bör kommunen omhänderta i kommande övningar och utbildningar för att vara en lärande organisation. Det kan mätas genom att

- övningar och utbildningar omhändertar de lärdomar och erfarenheter som kommunen gjort i samband med tidigare extraordinära händelser (SOU 2004:134)
- övningarna och utbildningarna omhändertar lärdomar och erfarenheter som gjorts av andra aktörer (SOU 2004:134)
- kommunen genom sin övningsplanering systematiskt arbetar med de styrkor, brister, utvecklingsområden och åtgärder som de har identifierat vid tidigare övningar (MSB1028)
- resultat från utvärderingar utgör ett ingångsvärde i planeringen av nya utbildningar (MSB1364).

I många fall blir kvaliteten på övningen bättre om den kan genomföras tillsammans med andra aktörer, och i vissa fall är detta nödvändigt för att nå målen. Samverkan kan ge underlag för fler utbildningstillfällen. Det kan mätas genom att

- kommunen samverkar med andra kommuner i planering och/eller genomförande av övningar (MSB1364)
- kommunen samverkar med andra kommuner om utbildning (MSB1364)

²⁵ Vägledning för kommunens utbildnings- och övningsplan 2019-2022 (MSB1364)

- kommunen har försökt skaffa sig översikt över eventuell övningsverksamhet hos andra aktörer i det geografiska området
- kommunen kommunicerar sin utbildnings- och övningsplan med relevanta aktörer (MSB1364).

Civilt försvar²⁶

För totalförsvaret under perioden fram till 2020 utgår de grundläggande kraven från kommunöverenskommelsen men även från säkerhetsskyddslagstiftningen. Säkerhetspolisen (SÄPO) ansvarar för rådgivning och tillsyn enligt säkerhetsskyddslagstiftningen, så dessa delar av överenskommelsen behandlas inte närmare i detta dokument. Vid uppföljningen av arbetet med civilt försvar bör kommunerna och länsstyrelserna ta utgångspunkt i SÄPO:s vägledningar (läs mera om säkerhetsskydd på SÄPO:s hemsida) och vid behov söka samråd med SÄPO i den mån oklarheter kvarstår.

- Vägledning: Introduktion till säkerhetsskydd
- Vägledning: Säkerhetsskyddsanalys
- Vägledning: Vägledning i informationssäkerhet: Fysisk säkerhet
- Vägledning: Personalsäkerhet
- Vägledning: Säkerhetsskyddad upphandling.

MSB har även gett ut stöd:

- ”Det nya totalförsvaret - En hjälp på vägen! - hantering av hemliga uppgifter i en fristående dator” (MSB1309)
- ”Det nya totalförsvaret - En hjälp på vägen! - riskreducerande åtgärder för lokal avsedd för delgivning av hemliga uppgifter”(MSB1310)

De grundläggande kraven nedan riktas till samtliga kommuner medan kvalitetsmåttan nedan endast riktas till kommuner i kategori 1. Eftersom överenskommelsen om civilt försvar endast anger att kommunerna år 2020 ska ha påbörjat de uppgifter som listas nedan bör länsstyrelsen ta hänsyn till detta i sin bedömning.

²⁶ För mer information om vilket lagstöd och bestämmelser som kopplas till detta kapitel, se bilaga 6.

Grundläggande krav

Kommunerna ska höja kompetensen hos nyckelpersoner om totalförsvar. Det kan mätas genom att

- minst kommunstyrelsen och kommunledningen genomfört någon form av utbildning som behandlar totalförsvar och höjd beredskap inklusive kommunens roll och uppgifter däri (ÖKCF).

Kommunen ska påbörja en planering för den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation och krigsplaceringar. Det kan mätas genom att

- kommunen har en planering för påbörjandet av arbetet med att skapa en krigsorganisation och bemanna denna. Den bör åtminstone innehålla
 - en tidpunkt innan utgången av 2020 (gärna tidigare) när kommunen ska påbörja arbetet
 - utsedda ansvariga för att initiera och bereda arbetet för beslut i högre instans
 - ekonomiska medel och relevanta personella resurser som kommunen tagit i anspråk för arbetet
 - en idé över ambitionsnivån kommunen ska ha i det inledande arbetet (till exempel om arbetet med krigsorganisationen initialt innehåller enstaka funktioner/förvaltningar, som ledningsfunktioner, eller om arbetet ska innehålla samtliga förvaltningar).

Kvalitetsmått för kommuner i kategori 1 ²⁷

Nedanstående punkter är kvalitetsmått för kommuner i kategori 1 eftersom de kommunerna har fler uppgifter i ÖKCF. Kommunstyrelsen bör utbildas och övas i uppgiften att ansvara för kommunens ledning under höjd beredskap. Det kan mätas genom att

- kommunens utbildnings- och övningsplan innehåller att kommunstyrelsen utbildas och övas i roll, ansvar, mandat, metod, och regelverk för den egna organisationen samt kunskap om närmast samverkande organisationers ansvar, uppgifter, mandat och metod (jämför med de aktörsgemensamma målen i TFÖ 2020).

²⁷ Kommuner i kategori 1 definieras enligt ÖKCF som kommuner som ligger i eller i anslutning till militärstrategiskt viktiga geografiska områden i händelse av en säkerhetspolitisk kris eller krig.

Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övningar som anordnas av någon annan statlig myndighet. Det kan mätas genom att

- kommunen deltar i TFÖ 2020 om man blir inbjuden, och att kommunen deltar i av länsstyrelsen anordnade utbildningar och övningar (till exempel inom ramen för totalförsvarskonferenser).

Kommunen bör informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå. Det kan mätas genom att

- kommunen tagit upp arbetet på lokal nivå med beredskapsförberedelser i det forum/fora där kommunen samverkar om krisberedskap/civilt försvar med aktörer i kommunens geografiska område.

Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte²⁸. Det kan mätas genom att

- kommunen, när de blir uppmanade, utser de personer som krävs för att hantera sin del av systemet (till exempel systemsäkerhetsansvarig, nyckelansvarig etc.)
- kommunens personal får tillfälle att delta i nödvändiga utbildningar kopplat till systemet.

Kommunen ska i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder. Det kan mätas genom att

- kommunen håller länsstyrelsen informerad om vilka åtgärder som de vidtagit för beredskapsplaneringen
- kommunen har rutiner för att ta fram lägesbilder som innehåller information om beredskapsläget och de övriga förhållanden som har betydelse för det civila försvaret i kommunen (LEH 3 kap 5§)
- en utvärdering av övningsverksamheten visar att kommunen kan skicka lägesbilder enligt ovan.

Avgörande för kommunens förmåga vid höjd beredskap är förmågan för den centrala kommunledningen att fortsätta fungera. Det kan mätas genom att

²⁸ Länsstyrelsen och MSB ska utveckla och implementera en etablerad lösning som omhändertar kraven såväl tekniskt och fysiskt som administrativt för att kommunen ska kunna utbyta information som rör Sveriges säkerhet med respektive länsstyrelse och inom länet med kommuner och privata aktörer. I överenskommelsen om kommunernas arbete med civilt försvar förtydligas uppgiften med att "Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte, under förutsättning att införandet inte medför några större kostnader för kommunen."

- kommunen har analyserat vilka påfrestningar som situationer med höjd beredskap kan innebära för den egna kommunen
- kommunen har identifierat nödvändiga funktioner (i en stab) för att stödja kommunstyrelsen i utförandet av dess uppdrag (krigsorganisation)
- kommunen har identifierat nyckelpersoner för att bemanna dessa funktioner, genomfört disponibilitetskontroll och krigsplacerat dem samt tagit hänsyn till hur nyckelpersoner ska ersättas (krigsplacering)
- nyckelpersonerna i staben utbildats och övats för sin uppgift, samt fått möjlighet att delta i övningar som anordnas regionalt eller nationellt
- kommunen övervägt behovet av att ta hjälp av frivilliga för att stärka sin stab
- kommunens befintliga ledningsplats har uthållighet att kunna fungera vid begränsningar i försörjningen
- kommunen har planer för en alternativ ledningsplats för den centrala kommunledningen.

Källförteckning

Lagar och förordningar

Lag(2006) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

Kommunallag (2017:725)

MSBFS 2015:5 föreskrifter och allmänna råd om kommuners risk- och

Offentlighets- och sekretesslag (2009:400)

Säkerhetsskyddslagen (2018:585)

Proposition 2005/06:133 Samverkan vid kris för ett säkrare samhälle

Proposition (2001/02:184) Extraordinära händelser i kommun och landsting

SOU 2004:134 Krishantering och civilt försvar i kommuner och landsting

Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022 (MSB dnr2018-09779)

Överenskommelse om kommunernas arbete med civilt försvar 2018-2020 (MSB dnr 2018-05681)

MSB publikationer

MSB602 Övningsvägledning Grundbok- introduktion till grunder i övningsplanering

MSB770 Lägesbilder, att skapa och analysera lägesbilder vid samhällsstörning

MSB777 Gemensamma grunder för samverkan och ledning

MSB1028 Övningsvägledning: Metodhäfte- Utvärdering av övning

MSB1102 Nationell risk och förmågebedömning 2017

MSB1146 Nationella riktlinjer för samverkan och informationsdelning i WIS

MSB1031, Aktörsgemensamma former för inriktning och samordning vid samhällsstörningar

MSB1230 MSB Drift- och reparationsjournal för pneumatiska varningsanläggningar

MSB1363 Vägledning för kommunens arbete med styrdokument 2019-2022

MSB1364 Vägledning för kommunens utbildnings- och övningsplan 2019-2022

MSB1378 Vägledning för lokal ISF- Att åstadkomma inriktning och samordning vid samhällsstörningar utifrån det lokala geografiska områdesansvaret

MSB1408 Vägledning fr identifiering av samhällsviktig verksamhet

Rutin för drift och underhåll av utomhusvarningssystemet MSB dnr 2019-02549

Bilaga 1. Risk- och sårbarhetsanalyser

Lag och förordning	Kommunens uppgifter enligt överenskommelse mellan staten och SKR
<p>LEH</p> <p>Kommuner och landsting skall analysera vilka extraordinära händelser i fredstid som kan inträffa i kommunen respektive landstinget och hur dessa händelser kan påverka den egna verksamheten. Resultatet av arbetet skall värderas och sammanställas i en risk- och sårbarhetsanalys. (LEH 2 kap 1§)</p>	<p>Kommunen ska bedriva ett arbete med risk- och sårbarhetsanalys som avser det geografiska områdesansvaret, kommunens organisation, samt berörda kommunala bolag och kommunalförbund.</p> <p>Kommunen ska använda underlaget från risk- och sårbarhetsanalysen i planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet, samt stärka förmågan att hantera extraordinära händelser.</p> <p>Kommunen ska efter en inträffad kris utvärdera kommunens hantering, både med avseende på kommunens verksamhetsansvar och det geografiska områdesansvaret. Underlaget ska användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.</p>

Bilaga 2. Planer och organisation

Lag och förordning	Kommunens uppgifter enligt överenskommelse mellan staten och SKR
<p><i>LEH</i></p> <p>Kommuner och landsting ska, med beaktande av risk- och sårbarhetsanalysen, för varje ny mandatperiod fastställa en plan för hur de skall hantera extraordinära händelser. (2 kap 1§)</p> <p><i>KL</i></p> <p>Fullmäktige ska anta reglementen om nämndernas verksamhet och arbetsformer (6 kap. 44 §).</p> <p>Kommunstyrelsen ska i en instruktion fastställa hur kommundirektören ska leda förvaltningen under kommunstyrelsen. Instruktionen ska också fastställa kommundirektörens övriga uppgifter (7 kap. 2 §).</p>	<p>Kommunen ska ta fram ett styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap. Styrdokumentet ska beslutas av kommunfullmäktige senast 31/12 under den nya mandatperiodens första år. Styrdokumentet ska ange kommunens övergripande mål och inriktning för arbetet med krisberedskap under mandatperioden och innehålla</p> <ul style="list-style-type: none"> • övergripande styrning av arbetet med krisberedskap i kommunala förvaltningar, bolag och kommunalförbund • kommunens övergripande process för risk- och sårbarhetsanalys • kommunens ambitioner i arbetet med sitt geografiska områdesansvar • vilken planering avseende krisberedskap inom olika områden som kommunen ska ta fram eller uppdatera under mandatperioden. <p>Kommunen ska ta fram ett reglemente för krisledningsnämnden senast 31/12 under den nya mandatperiodens första år.</p> <p>Kommunstyrelsen bör i instruktionen för kommundirektören ange vilka uppgifter som kommundirektören ska ha avseende krisberedskap.</p> <p>Lägst kommundirektören ska besluta om en plan för hantering av extraordinära händelser senast 31/12</p>

	<p>under den nya mandatperiodens första år. Planen ska innehålla</p> <ul style="list-style-type: none">• hur kommunen ska organisera sig under extraordinära händelser• hur kommunens organisation för krisledning ska bedriva samverkan och ledning i syfte att uppnå inriktning och samordning• de lokaler med nödvändig teknisk utrustning för samverkan och ledning som disponeras vid extraordinära händelser. <p>Kommunen ska ta fram en utbildnings- och övningsplan. Utbildnings- och övningsplanen ska beslutas av lägst kommundirektören senast 31/12 under den nya mandatperiodens första år.</p>
--	--

Bilaga 3. Geografiskt områdesansvar

Lag och förordning	Kommunens uppgifter enligt överenskommelse mellan staten och SKR
<p>LEH</p> <p>Kommuner skall inom sitt geografiska område i fråga om extraordinära händelser i fredstid verka för att</p> <ol style="list-style-type: none">1. olika aktörer i kommunen samverkar och uppnår samordning i planerings- och förberedelsearbetet,2. de krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer under en sådan händelse samordnas, och3. informationen till allmänheten under sådana förhållanden samordnas. (2 kap 7§)	<p>Kommunen ska ge aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför extraordinära händelser.</p> <p>Kommunen ska under en extraordinär händelse kunna stå värd för en inriktnings- och samordningsfunktion (ISF) på lokal nivå, i syfte att verka för samordning av olika aktörers åtgärder.</p> <p>Kommunen ska ta initiativ till att en samlad lägesbild tas fram i samband med en extraordinär händelse.</p> <p>Kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse samordnas.</p> <p>Kommunens förberedelser inför extraordinära händelser ska ske i samverkan med närliggande kommuner och relevanta aktörer utanför det egna geografiska området. En förutsättning för att samverkan ska ske är att de externa aktörerna vill och kan samverka med kommunen.</p> <p>Berörda kommuner ska säkerställa att Viktigt meddelande till allmänheten (VMA) kan sändas via anläggningar för utomhusvarning genom att ljudsändare underhålls.</p>

Bilaga 4. Rapportering

Lag och förordning	Kommunens uppgifter enligt överenskommelse mellan staten och SKR
<p><i>LEH</i> Kommuner och landsting skall hålla den myndighet som regeringen bestämmer informerad om vilka åtgärder som vidtagits enligt detta kapitel och hur åtgärderna påverkat krisberedskapsläget.</p> <p>Kommunen och landstinget skall vid en extraordinär händelse i fredstid ge den myndighet som regeringen bestämmer lägesrapporter och information om händelseutvecklingen, tillståndet och den förväntade utvecklingen samt om vidtagna och planerade åtgärder. (2 kap 9 §</p> <p><i>FEH</i> Varje kommun skall hålla länsstyrelsen underrättad om vilka förberedelser som vidtagits inför extraordinära händelser samt lämna lägesrapporter och information om händelseutvecklingen vid extraordinära händelser i enlighet med vad som föreskrivs i 2 kap. 9 § lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (2§).</p>	<p>Kommunen ska ha förmågan att ta emot och dela information med berörda krisberedskapsaktörer med stöd av den teknik och metodik som tillämpas nationellt och regionalt för samverkan och ledning vid samhällsstörningar (till exempel WIS och Rakel).</p> <p>Kommunen ska ha förmåga att ge länsstyrelsen en samlad rapport om läget i kommunen vid en extraordinär händelse.</p>

Bilaga 5. Utbildning och övning

Lag och förordning	Kommunens uppgifter enligt överenskommelse mellan staten och SKR
<p><i>LEH</i></p> <p>Kommuner och landsting ska ansvara för att förtroendevalda och anställd personal får den utbildning och övning som behövs för att de skall kunna lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser i fredstid. (2 kap 8§)</p>	<p>Kommunen ska ha en regelbundet utbildad och övad krisorganisation. Även kommunens beredskapsfunktioner inom till exempel kommunal teknisk försörjning och krisstöd ska vara utbildade och övade.</p> <p>Kommunen ska genomföra och utvärdera minst två övningar under en mandatperiod. Kommunens krisledningsnämnd och tjänstemannaledning ska övas minst en gång per mandatperiod.</p> <p>Kommunen ska, i den utsträckning tillfälle ges, delta i planering, genomförande och utvärdering av samverkansövningar på regional eller nationell nivå som avser fredstida kriser.</p>

Bilaga 6. Civilt försvar

Lag och förordning	Kommunens uppgifter enligt överenskommelse mellan staten och SKR
<p><i>LEH</i></p> <p>Kommuner och landsting skall vidta de förberedelser som behövs för verksamheten under höjd beredskap (beredskapsförberedelser). (3 kap 1§)</p> <p>Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen skall bedriva. (3 kap 2§)</p> <p>Kommunstyrelsen skall under höjd beredskap verka för att den verksamhet som bedrivs i kommunen av olika aktörer samordnas och för att samverkan kommer till stånd mellan dem som bedriver verksamheten. (3 kap 4§)</p> <p><i>FEH</i></p> <p>Varje kommun och landsting skall ha de planer som behövs för verksamheten under höjd beredskap. (4§)</p>	<p>Nyckelpersoner (kommunstyrelsen och kommunledningen) i kommunens organisation ska under perioden genom utbildning ges kunskaper om höjd beredskap och totalförsvar.</p> <p>Kommunen ska under perioden påbörja en planering för sina uppgifter inom totalförsvaret. Planeringen ska avse den verksamhet som kommunen ska bedriva under höjd beredskap samt dess krigsorganisation och krigsplaceringar.</p> <p>Särskilda uppgifter för kommuner i kategori 1</p> <p>Kommunen bör utbilda och öva kommunstyrelsen i uppgiften att under höjd beredskap ansvara för kommunens ledning.</p> <p>Kommunen bör inom ramen för den statliga ersättningen medverka i utbildningar och övningar som anordnas av länsstyrelsen och delta i övning anordnad av annan statlig myndighet.</p> <p>Kommunen bör informera berörda lokala aktörer om arbetet med beredskapsförberedelser och möjligheter till samverkan på lokal nivå.</p> <p>Kommunen ska medverka vid införandet av ett tilldelat tekniskt system för informationsutbyte.</p> <p>Kommunen ska i samverkan med länsstyrelsen implementera rutiner för rapportering och för lägesbilder.</p>

**Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap**

© **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)**

651 81 Karlstad Tel 0771-240 240 www.msb.se

Publ.nr Publ nr: MSB1475- januari 2020 ISBN: 978-91-7383-998-3 Gemensamma bedömningskriterier